

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
seena primeru zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicijska na
šarem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Srebrna poroka.

Slovesno zvonjenje in pôk kanón in možnarjev se razlega danes po vseh pokrajinah avstrijskih oznanovajoč dan vesele dogodbe za presvitlo rodovino cesarsko in za avstrijske narode — svojemu vladarju zvesto vdane. Čeravno je dogodka, ktere petindvajseto obletnico danes obhajamo, v prvi vrsti bolj rodovinskega pomena, se vendar veselja, ki navdaja danes vse ude presvitle cesarjeve hiše, spominja in vdeležuje z duhom vsak pravi Avstrijec, praznik, ki ga obhaja vladarjeva rodovina, je praznik vsem narodom avstro-ogerske države.

Kaj bi pa tudi ne! Če se o katerem vladarju more reči, da ga vsi podložni iskreno ljubijo, da so mu vdani z dušo in telesom, se mora to v prvi vrsti reči o našem presvitlem cesarju **Francu Jožefu I.** In gospodarja, ki je svojim podložnim takó priljubljen, se o veselih rodbinskih dogodbah ne spominjajo le sorodniki, take dogodbe obhajajo ž njim vred vsi zvesti podložni, ki hité izraziti mu svoje prisrčne želje in kazati, kako se ž njim vred radujejo tudi oni; z dobrim gospodarjem se dobri podložniki v vsem strinjajo, ž njim se veselé, ž njim žalujejo. Tudi naš presvitli cesar je že oboje skusil, ker 29 let dolga dôba njegovega vladanja ni imela samo veselih dni, nego tudi žalostne.

Rojen na Dunaju 18. avgusta 1830 je še le 18 let star vzel 2. decembra 1848 žeslo Avstrije v svoje mlade roke in to pod znanimi jako neugodnimi razmerami, ker je bil takrat ves svet razburjen. A mlada roka je to žeslo trdno držala, posrečilo se mu je dati narodom svojim blagonosen mir.

Dne 24. aprila 1854 si je vzel družico za življenje in dal cesarstvu cesarico, narodom mater. Ta je bila bavarska vojvodinja **Elizabeta**, njezna kneginja še le v 17. letu starosti, a bogato obdarjena ne le s telesno, marveč tudi z duševno lepoto. S temi lastnostmi si je naglo pridobila srca ne le Dunajčanov, nego vseh narodov, in tako je postal mladi presvitli zakonski par po vsem cesarstvu in zunaj njega priljubljen, imeni „Franc Jožef in Elizabeta“ ste vzbujali povsod navdušenost in vdanost. O tem se je cesar večkrat prepričal, ko je najprej s presvitlo cesarico, potem pa tudi sam potoval po deželah svojega cesarstva.

Tudi nas Slovencev ni pozabil, l. 1856 je v družbi presvitle cesarice potoval po Štajarskem, Koroškem in Kranjskem, da bi sam videl in spoznal dežele in njihove prebivalce. Povsod mu je ljudstvo kazalo navdušenost in vdanost Slovencev do njega in njegove rodovine, v kateri se Slovenci po nobenem narodu ne dajo prekosit.

Danes je 25 let, kar imamo sedanjo cesarico. Koliko blagega je že storila, koliko src si po svoji ljubeznjivosti, usmiljenji in vljudnosti pridobila, se tu ne dá naštet; zadosti je, če povemo le resnico, da povsod, kjer se prikaže, zapušča njena roka znamenje miłosti in vse jej želi blagor in dolgo življenje. Avstrijskim narodom pa je dala cesarjeviča naslednika, od ktereга smejo po vsem, kar se do zdaj ve o njem, pričakovati, da bo — kakor vsi knezi vzvišene rodovine Habsburške — Avstrijo vodil vedno le po potih slave, kakor njegov presvitli oče in njegovi dedi.

Sedanji cesar Franc Jožef I. nastopil je svoje vladarstvo z geslom „viribus unitis — z združenimi močmi“. Lepo, vzvišeno geslo vzlasti za mnogojezično Avstrijo, ki kaže dobro voljo vladarjevo: vse narode združiti v trdno skupino za notranji blagor in zoper unanje sovražnike. Koliko se mu je to posrečilo, koliko ne, tega ne bomo danes razpravljali; so nad zemeljskimi vladarji še više moči, katerim človeške moči niso kos. Tako je imel naš vladar več britkih ur, vendar je zunaj zmagovala Avstrija večkrat svoje sovražnike, kakor ti njo. In ravno to je največ njegova zasluga, njegova previdnost, njegov bistri um je spravil Avstrijo večkrat iz velikih zadreg, tako vzlasti o zadnjih homatijah na jugu, o kterih mu je Bog pokazal edino pravo pot: zvezo z Rusijo in Nemčijo, in ta zveza je bila Avstriji le na slavo.

Kako dober oče je pa tudi svojim narodom v notranjih zadevah, to kažejo najočitneje njegove besede do ministrov: „Naredite mi mir med mojimi narodi!“ Da se dozda ta njegova volja ni še po vsem spolnila, da je v Avstriji še zdaj več narodov, vzlasti slovanskih, nezadovoljnih, temu so krivi drugi faktorji. Zato o tej priliki mi Slovenci prosimo Boga, da bi mu dal takih svetovalcev, kakoršnih Avstrija gledé notranjih zadev že davno težko pogreša in pričakuje, da bi se one njegove blage besede res spolnile.

In v to svrhu kličemo danes, o srebrni poroki Njih Veličanstev, in z nami vred gotovo tudi vsi narodi, ne le slovanski:

**Bog nam ohrani presvitlega cesarja,
Bog nam ohrani presvitlo cesarico**

še do zlate poroke!

Adresa kranjskega dežel. odbora Njih Veličanstva.

Veselje in upanje sta prešinila vse dežele širnega cesarstva, ko je pred pet in dvajsetimi leti svetosrčna zaveza s prestola avstrijskega poleg sreče Vlada in Vladařice oznanjala in obetala tudi blagoslov Njima verno vdanih na rodov.

A zopet sedaj, o slavnostni srebrni dobi jedne četrtnice stoletja so se zbrali poslanci vseh dežel Avstrijsko Ogerske okolo Najvišjega prestola, polni iskrene hvaležnosti za bogate darove, s katerimi je mili Bog blagoslovil prevzvišeni zakon, z najgorkejšimi voščili in željami, — ozir v daljnost pa jim kaže, da, kakor so se izpolnovala nade naše doslej, bodo se izpolnovala tudi v prihodnje.

Naj dovolite Vaši Veličanstvi tudi preporočno vdanim zastopnikom vojvodstva Kranjskega, da se z izrazom ljubezni in z globokim spoštovanjem vdeležujejo te svečanosti; — naj dovolite Vaši Veličanstvi, da razodevamo pri tej priliki preponižno zagotovilo, kakó se od nekdanj zvesta Kranjska dežela v ljubezni spominja cesarske milosti, ktera je v vrsti avstrijskih narodov zagotovila tudi nji samovlastno delovanje, spominjajoč se tudi nebrojnih darov, ki so pritekali tudi nam Kranjcem iz studenca milosti deželne Očeta in deželne Matere.

Naj dovolite Vaši Veličanstvi, da še posebno o tej svečanostni priliki preveselo vzvišena čustva neomahljive zvestobe in vdanosti kronovine Kranjske in vseh njenih deželanov, ktera gojé za posvečeni osobi Vaših Veličanstev, kakor tudi za Najvišjo rodbino in dinastijo, iznova izrekamo.

Blagoslov božji naj se razliva nad Vaši Veličanstvi in naj se vslišijo naše tople molitve in priskrbe želje, da bi še mnogo mnogo let neskaljeno cvetela sreča Prevzvišenemu zakonu; — da se pod žezlom Vašega sesarskega in kraljevskega Veličanstva v Najvišji prislovici potrdi: kakó v modrosti in velikodušnosti, v ljubezni in milosti Vaših Veličanstev, združenim z zvestobo in navdušene vdanosti polno požrtvovalnostjo avstrijskih ljudstev naša skupna domovina raste in napreduje v blagostanju in kreposti!

Bog ohrani, Bog varuj, Bog blagoslovi Vaši Veličanstvi! Najvišjo rodbino! Vso cesarsko hišo!

Naša vlada in lahoni.

V zadnjem listu smo že ob kratkem poročali iz Trsta, da je že v prvi seji mestne skupščine, v kateri se bi bil imel voliti mestni župan, šlo vse zelo navskriž. Kandidata za to mesto sta bila dva: prejšnji Angeli italijanske stranke, in Dimmer zmerne, zdaj tako zvane vladne stranke. Čeravno se je volilo trikrat, ni dobil nobeden teh kandidatov nadpolovične večine glasov, namreč 29, ker je vseh poslancev skup 56; dobila sta oba vsak po 26 glasov, toraj se je volitev ustavila in se bo vršila še le, ko vlada svojo spregovori o tem: sme li med tema biti ožja volitev, čeravno ima vsak po postavi premalo glasov.

Po tej prvi poskušnji toraj že moremo sklepati, da se je vlada pri volitvi nekoliko vrezala in v svojih kandidatih zmotila. Kakor znano, ste vladna in lahonska stranka spravili v zbor vsaka enako število svojih mož, namreč po 24; po okoličnih volitvah je pridobila vladna stranka še 5 poslancev Slovencev, ker se nadja, da bodo ti ž njo držali, lahonska pa

le enega; toraj bi bilo v zbornici vladi prijaznih glasov 29, nasprotnih pa le 25.

Ali že v prvi seji se je prikazalo, da se je vlada zelo zmotila, in zdaj je že gotovo, da je nekoliko njenih kandidatov potegnilo z lahoni, ker, če niso očitno dali svojega glasu lahonskemu kandidatu, so se zdržali glasovanja ali pa razcepili glasove. O slovenskih poslancih se ni bati, da bi bil kateri izmed njih volil lahona, toraj bi bila vladna stranka morala zmagati, če bi bili njeni poslanci vsi zanesljivi.

To zopet kaže, kako malo je vladna stranka poznala svoje ljudi, pa tudi, kako malo zanesljiv je Lah, kako se zna potuhiniti, kedar se mu to primerno in koristno zdi. Naš Slovenec Laha bolje pozna, zato je še med pristopnim ljudstvom pregovor: „Nedolžen kakor Lahov koš.“ Da ima ta pregovor dobro podlago, to bo zdaj tudi naša vlada menda spoznala in se ne bo dala motiti po pristranskih poročilih in pobeljenih časnikarskih dopisih iz Trsta v nemških listih. In če bo to spoznala, potem bo morda vendar enkrat lahonskim rovarjem bolj trdo stopila na noge, ako noče, da bi se izdajsko navdušenje za „Italia irredente“ ne širilo še bolj in ne zastavilo po mestih in obalah jadranskega morja še trdnejših korenin, nego jih ima zdaj. Morda bo vlada potem tudi spoznala, da zoper tak naliv ni boljšega jezú od Slovanov, ker so le ti ustavljali laške valove, morda bo spoznala, da je ta krepki jez treba podpirati. Tega se nadjamo, dokler še ni prepozno.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 23. aprila.

Cesar je sprejel razne deputacije. Hrvat je pohvalil zaradi njih zvestobe in velikih žrtv, ki so jih nosili v zadnji vojski. Na čestitko kranjske deželne deputacije je cesar odgovoril: Z veseljem sprejem čestitko kranjske dežlee. Vem, da so vsi prebivalci te dežele edini v zvestobi do mene, in ta edinost mi je porok, da bodo složno delali za blagor domovine.

Enako prijazno se je cesar zahvalil tudi zastopnikom Ljubljane.

V državnem zboru, je govoril Süß zoper malo loterijo, Promber pa se je potegnil za uradnike, da se jim plača ne sme znižati.

Med nemškimi in českimi listi se plete razgovor o porazumljenji obeh narodov. Ker „ustavoverni“ nemško liberalci vidijo, da jim vlada neče v vseh rečeh služiti in pravdati, začeli so se kujati, in hočejo s pomočjo českih poslancev Andrassyja iz sedla vreči, ker ga sami ne morejo. Česki listi odgovarjajo jako hladno in rezervirano, ker vedó, da tem ljudem ni dosti upati. Tako pše „Pokrok“: za obljube nič ne damo, če nas Nemci potrebujejo v državnem zboru, potem naj že naprej pokažejo svojo spravedljivost. „Posel z Prahi“ pa kaže na Moravsko, kjer se slovensko ljudstvo tako pritiska, da so nemški kandidati v čisto slovanskih krajih voljeni. „Nar. Listy“ pa menijo, da prej ko Čehi stopijo v državni zbor, se je treba še porazumeti z njimi, pod kakimi pogoji da hočejo to storiti. Ako se jim pa nič ne dovoli, prišli bodo v zbor kot huda in grozna opozicija. — „Deutsche Zeitung“ pa priznava, da državni zbor nema več veljave, odkar so Čehi izstopili, in da postane še le potem odločilen faktor, kedar bodo v njem zastopani vsi narodi, kakor tačas, ko je zboroval še v Kromerizu. „Deutsche Zeitung“ sodi po krivici,

ker pravi, da Čehi nemajo veselja in prave volje za spravo, ob onem pa sama zahteva kaj tacega, kar je Čehom težko storiti. Ona namreč pravi, naj Čehi brez pogojno stopijo v državni zbor in tam naj izjavijo svoje želje. Mi pa vemo, kaj se to pravi, pri državnem zboru ravnopravnosti iskati: ali se pojde na dnevni red preko českih tirjatev, ali pa se bodo zavrgele z ono umetno večino, ki je ustavovercem vedno na razpolaganje. Čehi potrebujejo pač iz finančnih ozirov, da bi se namreč nasproti Madjarom lože branili. Plačilo za to uslugo pa bodo Čehom dolžni ostali, ali pa če jim dajo kako koncesijo, jo bodo pozneje o ugodni priliki zopet nazaj vzeli.

Pripoveduje se za gotovo, da bo naša vojska brž po cesarjevi svečanosti marširala v Novi-Bazar, ker je Sultan, menda s težkim srcem vendar le podpisal pogodbo z našo državo. Vprašanje pa je, ali bodo tudi Albanci ali Arnavti mirno gledali naše vojake zasesti to ozemlje. S tem zasedenjem se bo naša država ofenzivno vrinila med Srbijo in Črnogoro, ter prodrla do bivališč Albancev, katerih je tudi okoli Novega Bazara že precej. Ob enem si odpremo vrata v Bolgarijo in do Soluna.

Vnanje države.

Bolgari na noben način nečejo trpeti, da bi Turki balkanske soteske zasedli, in rajši hočejo Turke kar z orožjem prijeti, brž ko se bodo Rusi odmaknili.

Albanska liga je pričela svoje delovanje, kakor se kaže. Poročali smo že, da so pridli Arnavti na srbsko zemljo in zasedli Kuršumlje. Misli se sploh, da Lahi Albance sčuejo, in da bodo tudi Novi Bazar proti Avstrijancem branili. Svet se tudi poprašuje, kaj ima Ljubibratič v Rimu opraviti, kjer se senatorji in drugi odlični možje z njim shajajo. Znano je, da je bil Ljubibratič v Lincu zaprt, ker ga je naša straža na dalmatinski meji vjela, — in po vsem tem pač ne more biti poseben prijatelj Avstrije.

O Lahih se pripoveduje, da na skrivnem nekaj kujejo zoper Avstrijo, in da mislijo v južnih Tirolih punt zanetiti. V takem položju je pač nevarno, da se Avstrija spušča v zadeve, kakor je zasedenje Novega Bazara.

Na Francoskem v Bordeaux je bil voljen za poslanca Blanqui, večen puntar, ki se že celo življenje po ječah valja, ker zmirom zarote kuje. Njegova volitev se bo morala ovreči, ker je ravno sedaj tudi v ječi, še od leta 1871, ko je komunarde v Parizu vodil; človek pa, ki je v ječi, po postavi ne more voljen biti. Vlada pride s to rečjo v velike zadrege, ker se mora zameriti svojim radikalnim prijateljem. Zato se je tej kandidaturi ves čas ustavljala. V Parizu pa je bil voljen bonapartist Godelle, tudi nasprotnik vlade.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 22. aprila. (Srebrna poroka Njih Veličanstev) je predmet, o katerem se te dni tukaj edino govori in piše. Za druge reči se Dunajčanje dosti ali nič ne zmenijo in kamorkoli greš, vidiš priprave za to slovesnost, kakoršne so le na Dunaji mogoče. Hiše že več dni kinčajo z zelenimi vencí, odrov pa so po ulicah, skoz ktere pojde slavnostna procesija, zlasti na „Ringu“ postavili toliko, da so ulice vse zadelane in je le na nekaterih krajih puščena odprtina za pešce in vozove. Cesar in cesarica sta že včeraj začela sprejemati deputacije, ki jima prihajajo od vseh strani čestitat k 25letnici njune poroke.

Včeraj so se jim poklonile razne deputacije iz Transle, danes pa so prišle na vrsto deputacije takrajlitavske. Ob polu ene ste prišli na vrsto tudi deputaciji kranjski, namreč deputacija deželna, katero je vodil deželni glavar, in deputacija mestna, kateri je bil na čelu mestni župan. Deželo so razun deželnega glavarja viteza Kalteneggerja zastopali še deželni poslanci Barbo, Dežman, Gariboldi, Hočevar in Langer. Adreso, katero so izročili, je umetniško izdelal g. Zephthal, platnice pa so bile izdelane tukaj na Dunaji. Vseh skupaj je bilo napovedanih 10 zastopnikov dežele kranjske, pa eni so bili zadržani priti, med njimi tudi dr. Vošnjak, ki je včeraj dobil telegram, da so mu umrli oče, in je nemudoma odšel k pogrebu. Razun deželne adrese je g. deželni glavar izročil tudi še adreso občine „Štorija“ v Vipavi in trga postonjskega. Z mestnim županom so se v imenu mesta ljubljanskega poklonili še mestni odborniki Bürger, Klun in Doberlet, ter tudi izročili okusno izdelano v beli svili vezano in z zelenim vencem pa krono, na drugi strani pa z ljubljanskim grbom okinčano adreso.

G. župan je v kratkem pa jedernatem ogovoru čestital Njih Veličanstvoma k slovesnosti in ju prosil, da naj blagovolita sprejeti adreso vsigdar zvestega glavnega mesta ljubljanskega. Cesar so odgovorili, da se zahvalujejo za pristrčna voščila svojega glavnega mesta ljubljanskega, ki jih je njim in cesarici izreklo po svoji deputaciji, in so prosili poslanca prebivalcem sporočiti Njihovo cesarsko nagnjenost in milost. Deputacije so se hitro zapored vršile, da so prišle vse na vrsto. Cesar so bili v generalski obleki, v rudečih hlačah in beli suknji, in se jim je videlo, da so ginjeni. Cesarica bila je v belkasti obleki, prijaznega in vljudnega obličja, pa nekoliko bleda, kar je pa pri tolikih vsestranskih ovacijah umevno. Po končani avdijenci so dobili udje deputacij v stranski sobi vstopnine k raznim veselicam, ki se bodo te dni vršile, kakor za opero, k dvorni soareji, k cerkveni slovesnosti v četrtek zjutraj in k velikanskemu sprevodu, ki se bode vršil v petek dopoldne, in za katerega so ravno prej omenjeni odri odmenjeni, da se bode z njih vse tem lepše in boljše videlo. Deputacijam mestnim je mestni odbor dunajski dal vstopnine na odre, ki bodo cesarskemu ravno nasproti.

Deputacija ljubljanska je šla po avdijenci še k vojnemu ministerstvu, da bi prosila za Ljubljano popolno vojaško garnizijo, kar bi bilo mestu in prebivalcem, zlasti obrtnikom na veliko korist. Deputacija je bila jako prijazno sprejeta, a ni dobila posebnega upanja, da bi se pri sedanjih razmerah njeni želji zamogla vstreči.

Škofje takrajlitavski so se danes ob 11. uri poklonili Njih Veličanstvoma in jima izročili tudi posebno adreso. Osebnost je k tej slovesnosti prišlo 7 nadškofov pa 19 škofov, pomoznih škofov in kapiteljskih vikarjev. Tudi vsi opatje so se jim bili pridružili. Danes so se škofje zbrali k neki konferenciji, katero bodo prihodnje dni nadaljevali, in v kateri se bodo posvetovali o nekterih razmerah cerkvenih, ki zlasti zadevajo katoliško cerkev v Avstriji. Te konferencije gotovo ne bodo ostale brez vpliva na naše cerkveno življenje.

Naj omenim še slovesnosti, katero napravi jutri Njih Veličanstvoma na čast tukajšnje Gregorijško društvo, ki na vseučilišči zastopa štiri glavne stebre, v katere se dele narodi avstrijski. Zjutraj bo cerkvena slovesnost, zvečer pa slovesna beseda, pri kateri se bodo predavali

slavnostni govori v 10 jezikih, med njimi tudi v slovenskem.

Druge slovesnosti boste razvideli iz programa, ki Vam ga pošljem pod zavitkom, in iz katerega posnemite, kar bi Vas in Vaše bralce zanimalo.

V svetih Nazarih po veliki noči. Na Solnograškem se je pred štirimi leti ustanovila družba: „kath. Bücherverein in Salzburg“ iz tega namena, da bi razširjala dobre knjige in sicer po znižani ceni. Morda bo marsikomu ustreženo, če kaj zve o tej družbi, ker ta družba blezo tudi za naše kraje ne bode brez koristi.

Družba razširja v prvi vrsti sicer nemške knjige, pa tudi česke in druge; pa dokler so stvari pri nas tako, kakor so, tudi takih knjig ni moči pogrešati. Družba ima ude in deležnike, oboji so razvrstjeni v štiri razrede; v 1. razredu plačujejo letnine 3 gld. 50 kr., v 2. razredu 2 gld., v 3. razredu 1. gld. in v 4. pa samo 50 kr. Po velikosti letnine dobi vsak ud in vsak deležnik, ali bolje rečeno si izbere vsak primerno „datev“, to je eno ali več knjig, ali spisov, ali podob, ki so razvidne v letnem zapisniku družbe. Kdor se tedaj vpiše v 1. razred z zneskom 3 gld. 50 kr., si izbere „datev“ iz 1. razreda, ki šteje 288 števil, in ta „datev“ vselej presega vrednost letnega zneska. V zapisniku družbe, kakor tudi v zapisniku „datev“ se nahajajo knjige in spisi iz najmnogovrstniše stroke; zastopano je sv. pismo, eksegeza, dogmatika in morala, pastoralna in cerkveno pravo, homiletika in katehetika, liturgija in cerkvena glasba, pobožne bukve, profanne knjige, življenjepisi svetnikov in drugih imenitnih mož, filozofija, pedagogika, svetna in cerkvena zgodovina, prirodoznanstvo, umetnost, literatura spisi za narod in mladino.

Udje in deležniki (in pod imenom uda ali deležnika tudi drugi) morejo se naročiti pri tej družbi še na druge knjige, ki niso v družbinem zapisniku, da le niso protiverske. Take knjige družba preskrbljuje poceni, navadno kjer je mogoče, za $\frac{1}{3}$ znižane cene, kar je vredno mnovega ozira, ako pomislimo, da se knjige, po bukvarjih naročene, jako zdraže.

Družba ima le malo knjig pri roki, po druge, ki jih nima, mora vselej pisati in zatorej je postavljenih 6 obrokov: 31. januar, 31. marcij, 31. maj, 31. julij, 15. oktober, 30. november. Kdor če dobi naročene stvari o 31. juliju, naročiti se mora pred 31. majem. Najboljše je, da se jih več skupaj naroči, zakaj kolikor več jih je, toliko lažje se jim dovoli znižana cena, in toliko lažja je tudi uprava te družbe. Ker nje oskrbniki ne iščejo nikakega časnega dobička, tudi posamnim naročnikom, bodi udom bodi deležnikom, uprava te družbe ne more donašati tolikih koristi, kakor jih, ako je naročanje osrediščeno. Neki g. dekan, kakor je čitati v tiskovinah po družbi tej izdanih, ima to lepo navado, da zapisno polo pošilja po svoji dekanovini, da vsak, ki želi od družbe kake književne stvari, zapiše vanjo svojo ime in zadevno knjigovino. Nekaj podobnega je tudi v lavantinski škofiji velevanega.

Kdor se če o tej stvari natančneje podučiti, pravi družba, naj ji piše in priloži 5 kr., pa mu bodo poslani franko vse tiskanine, upravo družbe in nje delovanje zadevajoče.

Iz Sarajeva 16. aprila. (Veliki teden in velikonočni prazniki katoliški, zedinjene in nezidinjene pravoslavne cerkve, katoliška in pravoslavna cerkev.) Že pred mesecem veselilo se je vse velicega tedna, še več pa velikonočnih praznikov, ker vsakdo je vedel, da se bodo po preteku petstoletnega jarma

pod turškim robstvom gotovo najsvetečnejše praznovali. In istina je bila, početek velicega tedna zdel se je vsacemu nekako drugačen kakor navadni, celó narava jela se je tako rekoč veseliti največjih praznikov. Solnce sijalo nam je prijazno ter nam hotelo reči: veselite se z menoj, ker po preteku petstoletnega jarma zgubil je dušmanin svojo moč nad krščanom in slobodno bomo letos zakliknili z drugimi slobodnimi narodi: „Jesu Krst je uskrsnuo.“

Katoliška cerkev mala, [kakor v Ljubljani n. pr. na Rožniku, spremenila se je kakor povsod pri civiliziranih narodih in sprejela oni tužni značaj sploh navadni za imenovani teden. Vsa duhovska opravila, opravljala so se kakor drugod, zvonilo je zmirom z nekako „korajžo“ kakor še nikdar, ter vabilo krščane k službi božji.

Duhovenstvo tukajšnje je prav sedaj bilo nekako skrčeno, ker je č. g. Fra Grga Martić početkom tedna odšel v Djakovo, bili so samo trije č. fratri; njim pridružili so se vojni župnik in kapelana med njima Slovenec g. Franjo Premerl; potem vojni duhovnik zedinjene in nezedinjene pravoslavne vere. Vojni kapelan zedinjene pravoslavne vere bil je zmirom v duhovenski opravi, nezedinjene pak je v civilni obleki poleg njih svečanost povekšaval. Res taka vzajemnost je bila kaj lepa!

Veliki petek pri službi božji pridigoval nam je vojni kapelan gosp. Franjo Premerl v najlepši hrvaščini in ljudstvo je poslušalo njegove besede tako pazljivo kakor še nikdar, pa kaj bi jih tudi ne! Že njegov glas je tako milo doneč, da mora človeka presuniti.

Popoldne bilo je zopet ravno tako kakor pri nas, samo najlepši razloček je pač ta, da so se opravljale vse molitve in petje v hrvaškem jeziku, ravno tako pri sv. mašah, namreč molitve, koje soglasno pojejo. Pri božjem grobu napravljenem v malem kotičku cerkvice stala je častna vojna straža, ter povekševala tudi ona božjo službo. Predno veliki petek končam, moram še omeniti, da se tukaj gotovo veličastno praznuje.

Veliko soboto pričakali smo. Vreme zjutraj bilo je lepo, jasno nebo obečalo nam je največje veselje, ali okoli poldne dvignili so se črni oblaki ter žugali nam pokvariti veselje, in tako je tudi bilo. Kljubu grdemu vremenu poslalo je pa vojno zapovedništvo bataljon lovcev, godbo in topničare za nebonosilce, mestno poglavarstvo pak vse svoje policaje, da pazijo na red. Cerkev so okinčale milosrčne sestre, med njimi ena Slovenka, tako lično, da bi moral človek res veselja jokati. O polpetih pričakali so vsi duhovniki, med njimi tudi pravoslavna vojna kapelana, F. M. Lt. Jovanović-a in druge generale, predstojnike vlade, suda in vse tuje konzule, za koje je bilo mesto v cerkvici pripravljeno. In kakor nalašč, je ravno sedaj nehalo nekoliko deževati, in procesija je izšla prvokrat po petstoletnem prenehanju. Veselja ne morem Vam popisati, kojega je občutilo vse občinstvo, čitalo se je vsacemu na obrazu. Videl sem iz marsikojega očesa solzo veselja kapljati. Žalibog pak, da ni mogla daleč iti procesija, ter se je vrnila že na „Čumuruju čupriji“, nedaleč od katoliške cerkve, kjer je stala tudi častna vojska. Na gradu so streljali topničarji iz Uhacijevih topov, da se je vse treslo. Po dokončani procesiji je spremlila godba lovce v njihovo kosarno in ljudstvo vse praznično oblečeno stalo je v Franjo Josipovih ulicah in z veseljem gledalo na katoličane ter se veselilo z naravo vred, koja je zopet svitlo solnce pred svojim zahodom tako krasno razsvetljalo. Krščani pravoslavne vere

veselili so se tudi z nami ter odgovarjali lepemu našemu pozdravu „Kristo voskrese“. Tako smo dokončali teško pričakovani čas iz nado, da nam Vsegamogočni prihodnje leto podeli lepše vreme, ter da bomo potem lahko še lepše obhajali največje praznike.

Na velikonočno nedeljo bilo je polno katoličanov in oboje pravoslavnih pri deseti maši. Pridrlo je tudi mnogo okoličanov, posebno kmetov Bošnjakov, videli smo cele kolone jahati po ulicah, dekleta polna vsakojacega kinča na glavi in okolo vratu, bogate so imele „dukate“ in v taki obleki jahale proti cerkvi, moški so jim še le tam konje vzeli in odpeljali v hleve. Po dokončani popoldnanski službi božji smo videli jih zopet jahati z veliko „korajžo“ in turčinom na jezo proti domu. Tudi v ponedeljek je bilo tako lepo. Pri sv. maši pridigoval nam je zopet vojni kaplan g. Franjo Premerl.

Za vtorek nam je bila oznanjena sv. maša tudi ob deseti uri s pristavkom, da bode maševal vojni duhovnik zedinjene pravoslavne vere v naši cerkvi. Ljudstva zbralo se je polno, nekaj celó iz radovednosti. Duhovniki naši so bili vsi navzoči ter mu celó stregli. Vsem navzočim videlo se je zopet veselje na licu. In res, poprej sovraštvo med „vlahom“ in „šokcem“, sedaj pa tako lepa vzajemnost! Krščani zedinjene pravoslavne vere so se vdeležili večidel naših opravil, nekovi pak tudi pri nezedinjenih.

Ravno isti dan pričela so se tudi pri nezedinjenih pravoslavcih velikotedenska opravila. Natanko popisati Vam jih ne morem, ker nisem mogel zmirom navzoč biti. Ali kadar sem v velikansko cerkev prišel, videl sem polno ljudstva. Duhovnikov došlo je iz vse Bosne toliko, da jih še nikdar ni bilo toliko v Sarajevu. Kinč v cerkvi vse presega. Prižnica je vsa pozlačena, ravno tako vse podobe pred oltarjem v zlatih okvirih. Metropolitov sedež izdelan je tako krasno, da Vam ne morem popisati, in zopet ne vidiš nič drugega kakor samo pozlačenje in najkrasneje izrezano. Duhovenska oprava vseh duhovnov v samem zlatu in vrh tega polna dragocenih kamenov. V cerkvi viselo je mnogo lustrov in po stenah sveča pri sveči, razsvetljave ne bi si človek lepše misliti mogel. Še zunaj cerkve je gorelo brezštevilno lučic, ter tako naznanjalo ljudstvu veliki praznik. Jako je vsem dopadlo to, da so večidel ponoči obhajali svoje molitve. Pri božjem grobu bila je tudi častna straža, ravno tako pred zvonikom in okolo cerkve je kar mrgolelo policajev, da ne bi vražji Turčin kakor pri blagoslovljeni vode svoje peklenske jeze z zaničevanjem kazal.

V nedeljo jutro ob pol dveh bilo je vstajenje. Cel bataljon vojske stal je na čast in za stražo pred cerkvijo, policaji zavzeli so svoja mesta kakor čez dan, godba stala je tudi na svojem mestu. Kakor nam katoličanom, bilo je tudi pravoslavnim vreme neugodno. Ravno ob 1 uri začelo je kar liti iz neba, in procesija po mestu morala je izostati.

Žal bilo je vsem zbranim, ker radi bi bili pokazali Turčinom, da smo mi sedaj gospodari, dosti povedali pak so jim „Uhacijevci“ na gradu, ter treskali tako v temni noči močno, da se je mesto treslo. Tudi je neprenehoma zvonilo ne samo v pravoslavni cerkvi nego tudi v katoliški. Svečanost trajala je pozno v jutro. V nedeljo dopoldne tedaj ni bilo nobene službe božje več, ali tem večja slavnost pričela se je popoldne ob treh. Procesija je izšla iz cerkve in pomikala se okolo velike cerkve na sredini mesta in to trikrat

okolo. Vsi smo šli za procesijo, pravoslavci in katoličani, straže, vojaci in policaji zopet so bili vsak na svojem mestu ter pazili na red in na krutega azijata. Po procesiji bila je pridiga. Župnik sarajevski povedal nam je nekaj jako lepih besedi, ter priporočal ljudstvu, naj moli v čast spasištelja in naj se zahvaljuje osloboditelju poslanemu po Isu Krstu. Tako je bilo tudi v ponedeljek in včeraj v torek bila je zadnja procesija okolo cerkve. Po procesiji pridigoval je zopet sarajevski župnik, ter ljudstvu rekel, da so mora ravno letos v največji meri zahvaliti Isu Krstu, da nam je poslal osloboditelja, cara našega Franja Josipa I.; nadalje naj se zahvali slavni njegovi vojski, koja je kri prelivala za našo svobodo. Končno pravi: „Petsto let ni zvonilo na največji praznik, petsto let ni bilo procesije, petsto let je, odkar nam je zabranjeval javno Boga moliti divji Turčin. Letos pak smo vživali slobodo v polni meri, veselili smo se največjih praznikov in ne zastoj. Slavna vojska naša avstrijska, to so naša brača, stražila je letos ter pomagala slaviti Isu Krsta, kakor vidite, zbrano jih je toliko tukaj, ni to mar veselje, da bi človek od samega veselja jokal? Tedaj v prvi vrsti: Bog živi našega cara Franja Josipa I.! Bog živi njegovo slavno vojsko, naša brača! Bog nam daj dočakati bodoči „Kristo voskrese“, koje praznike hočemo še lepše obhajati.“ Na te besede zagromi po vsi cerkvi „živio“ brez konca in kraja. Da so takove besede človeka ganile, si lahko vsak misli, stare ženice plakale so na glas, mladi dečki in večji del vsi so si brisali zasolzene oči. A—ć.

Telegram „Slovenca“.

Z Dunaja. Cesar in cesarica sta danes med mnogimi deputacijami sprejela tudi deputacijo deželnega zbora kranjskega: Kalteneger, Dežman, Barbo, Hočevan, Gariboldi, Langer in mesta ljubljanskega: Lašan, Bürger, Klun in Doberlet, zahvalila sta se za voščila, zagotovili deželo in mesto cesarske milosti in nagnjenosti. Ogerski škofje so se poklonili včeraj, naši danes in so izročili tudi adresu. Danes imajo tudi skupno konferenco. Priprave za slovesnost so dunajsko velikanske, odrov po ulicah vse polno, hiše že več dni kinčajo.

Domače novice.

V Ljubljani 24. aprila.

(Katoliška družba) je imela danes ob 8 uri sv. mašo za 25letnico poroke Nju Velikanstev. Slovesno sv. mašo so imeli mil. gsp. proš dr. Ant. Jarc.

(Sprejem naših deputacij) pri cesarji je bil, kakor že tu navedeni telegram kaže, jako prijazen, odgovor cesarjev vsem milostljiv in blagovoljin. Več povemo v izvrnem dopisu iz Dunaja. na 2. in 3. strani današnjega lista. (Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) obhaja spominj cesarjeve srebrne poroke prihodnjo nedeljo s slovesnim duhovnim opraviлом v križanski cerkvi ob sedmih zjutraj.

(Na občnem zboru društva trnoveke kosarne) dne 20. aprila se je na predlog tajnika g. Regali-ja sklenilo podariti 50 gld. za uboge nekdanje ude tega zavoda, 50 gld. pa za pogostovanje v tej kosarni vmeščenih vojakov na čast cesarjeve srebrne poroke. Volili so se tudi štirje odborniki. Vkljub nasprotni agitaciji so bili voljeni slovenski kandidati.

(Nov davek.) Mestni magistrat razglašja, da ima vsak mrliča naznaniti na rotovžu. Za to in za ogledovanje se plača 1 goldinar. Prej

je dobil oglednik mrličev samo 50 kr. Ker so vkazane v tem razglasu še druge sekature občinstva, zato se ta nova naredba ljudem kaj malo dopade. Če pa kak samotaren človek kje umrje, da nema nikogar pri sebi, tu pa ni povedano, kdo mora to magistratu naznaniti; najbrž mora mrlič to sam storiti. To postavilo je gotovo dr. Keesbacher zmislil, ki so ga nemškutarji s takim veseljem volit šli.

(Iz seje deželnega odbora 18. aprila) se sledeče omeni: C. kr. deželna vlada se naprosi, da razpiše 6 baron Wurzbachovih štipendij cesarice Elizabete za vojaške invalide; — dopis c. kr. deželne vlade vzel se je na znanje, da okrajne blagajnice ostanejo še tako dolgo, da se vpeljejo glavne občine.

(Družbi kmetijski) je deželni odbor izročil 100 gld. v ta namen, da porabi ta znesek za darila takim, ki kažejo, da so letos pridno pokončevali gosenice, metulje, hrošče (kebre), črve in drug kmetijstvu škodljiv mrčes.

(Sinočni sprehod po mestu ljubljanskem) z godbo in petjem čitalničnih pevcev je bil velikansk, vse mesto krasno razsvetljeno, tudi zastav je bilo veliko videti. Nadrobnosti prinesemo v prihodnjem listu.

Razne reči.

— Domača umetnija. Po svojih delih po našem svetu že mnogo znani podobar in pozlatavar gosp. Fr. Ozbič je v Celovcu v tamošnji razlogi za umetnijo in obrtnijo postavil visok steber s stolom vred, in še tudi dve drugi umetno izdelani reči iz cementnega marmorja, ki so narejene ravno tako, kakor da bi bile iz pravega marmorja; posneman je nabrežinski, francoski rudeči, afrikanski, kararski in škofjeloški marmor. Razstavljene reči so deli velikega altarja za neko cerkev na Korškem. Vse je jako umetno izdelano, list „Kärnt. Volksst.“ delo močno hvali. Zato bodi gosp. Fr. Ozbič, ki je razen tega tudi iskren narodnjak, priporočan za enaka dela našim farnim oskrbnikom, ki si hočejo kaj napraviti za cerkve.

Umrli so:

19. aprila. Ivana Lindtner, učenka, 11½ l., za vnetjem ledic po davici. — Zorinka Bleiweis, zdravnika o., 4½ l., za kašljem.

20. aprila. Marija Stadler, kleparja o. 10 m., za vtriplj. možgan. — Ernest Kukovič, trgovec, 37 l., za vnetjem možg. mreže. — Janez Leinfellner, železn. nadzornik, 56 l., za pljučno sušico. — Reza Spacek, črkostavca žena, 35½ l., za srčnim vnetjem. — Anton Potokar, delavec, 33 l., za možg. vnetjem. — Franc Mlakar, delavca o., 13 l., za mrzlico.

12. aprila. Lucija Šušteršič, zasebnica, 62 l., za vodenico.

Telegrafične denarne cene 20. aprila.

Papirna renta 65.— — Srebrna renta 65.50 — Zlata renta 77.05 — 1860letno državno posojilo 119 — Bankine akcije 807 — Kreditne akcije 247.75 — London 117.30 — — Ces. kr. cekini 5.55. — 20-frankov 9.33

Poslano.

Častitemu občinstvu naznanjam, da sem vzel v svojo zalogo

dovski gips ali mavec

(Lengenfelder Gips)

iz tiste jame, iz ktere je do zdaj prodajal Janez Janža vulgo Železnik ter ga prodajam po vsakokratni tržni ceni. Za dobro blago sem porok

(4)

Janez Majdič,

trgovec v Kranji na Gorenjskem.